

Stichting Beheer Historisch Erfgoed

't Heer en Feer
Schiermonnikoog

Titel: **150 jaar Eendenkooi - Kooiplaats**

Foto:

Kenmerken:

Periode:	2011
Beschikbaar in archief:	't Heer en Feer K2829
Genre:	Documentaire
Decennia:	1861 – 2011
Lengte:	22'49
Medium:	Film
Locatie(s):	Schiermonnikoog, polder, kooiuiden, Kooipad 1
Onderwerpen:	Kooiplaats, Eendenkooi, afpalingsrecht, oprichten Eendenkooi 1861, heropening Eendenkooi 1991, Natuurmonumenten, Nationaal Park Schiermonnikoog
Personen:	Koert Davids (eerste kooiker 1861 – 1871), Jitze Johannes de Vries (tweede kooiker 1871 – 1902), Johannes Jitze de Vries (derde kooiker 1902 – 1915), Frederik de Vries (vierde kooiker 1915 – 1927), Yde Talsma (vijfde kooiker 1927 – 1959), Theun Talsma (zesde kooiker vanaf 1991), Margot Talsma (vrouw Theun), Auke Talsma (broer Theun), Floris Talsma (zoon Theun), Rutger Talsma

Stichting Beheer Historisch Erfgoed
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

	(zoon Theun), Martin Zijlstra (wnmd. Burgemeester), Bert Swart (oud-burgemeester), Wilfred Alblas (Dir. Natuurmonumenten Noord), Gerard Mast (Dir. Ministerie van LNV Noord), Erik Jansen (Natuurmonumenten), Jan Bos (natuurmonumenten), Jan Harthoorn (Natuurmonumenten), Bauke Henstra, Eric Augusteijn, Herman Kloppenburg, Lina Kool, Ardie Noorman, Jan Holwerda, Anneke Aben, Joke Borstlap, Theo de Vries, Elly Huls, Eddy Bakker, Johan Hagen, Arie v/d Stoep, Jaap Barnhoorn, Andries van Guldener
--	--

Beschrijving:

Nadat John Eric Banck in 1858 eigenaar was geworden van Schiermonnikoog stimuleerde hij de landbouw en liet boerderijen bouwen op het eiland. In 1861 richtte hij de Eendenkooi op.

Een eendenkooi is van oorsprong een plek waar in het wild levende eenden werden gevangen voor consumptie. Een eendenkooi bestaat uit een flinke vijver waar enkele smalle sloten op uitkomen, de zogenaamde vangpijpen. Eenden die uit een kouder wordend gebied getrokken zijn om in een warmer gebied te overwinteren, zoeken vaak een plek waar ze kunnen uitrusten van de reis. Om deze overvliegende eenden te lokken houdt de beheerder op de kooiplas een aantal gekortwiekte lokeenden, de 'staleenden', die hij dagelijks voert.

De eerste kooiker was Koert Davids (1861 – 1871), gevolgd door Jitze Johannes de Vries (1871 – 1902), Johannes Jitze de Vries (1902 – 1915), Frederik de Vries (1915 – 1927) en Yde Talsma (1927 – 1959). Na 1959 raakte de Eendenkooi met de bijbehorende Kooiplaats in verval.

Toen Schiermonnikoog in 1989 tot Nationaal Park is verheven zijn initiatieven genomen om dit stukje cultuurhistorisch erfgoed in ere te herstellen. Onder de vlag van Natuurmonumenten zijn de Eendenkooi en de Kooiplaats in 1990 gerestaureerd. In april 1991 was de feestelijke opening en is de sleutel overhandigd aan de zesde kooiker Theun Talsma, zoon van Yde Talsma.

De Eendenkooi heeft sindsdien een vang- en educatieve functie. Daarnaast worden er eenden geringd voor wetenschappelijk onderzoek en zijn er excursies naar de Kooiplaats.

Makers:

Camera: Jan Holwerda, Dick Kool

Montage: Dick Kool

Commentaar: Jan Holwerda